

DENET SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 20.08.2020
Sirküler No : 2020/127
Yayımlandığı Yer : GAZETE VATAN - 20.08.2020

Dr. Cahit EVCİL
E. SGK Başmüfettişi

MASKE TAKMAYAN İŞÇİ İŞTEN ÇIKARILABİLİR Mİ?

İşçinin iş yerinde maske takmaması halinde işverenin uygulayacağı yaptırımlar iş yerinde yapılan işin özelliklerine bağlı olarak değişiyor.

Peki iş yerlerinde durum nedir? İş yerlerinde maske takılıyor mu? Takması gerektiği halde maske takmayan işçiye karşı işverenler ne tür tedbirler alabilir? Maske takmamakta ısrar eden işçi işten çıkarılabilir mi?

Bu yazımızda bu soruların cevabını arayacağız.

Yüzyılın salgını Covid-19 tüm dünyada hüküm sürüyor. Tıp bilimi ne yazık ki bu salgına karşı henüz kesin bir çözüm giremedi. Şimdilik en önemli tedbir mesafe ve maskedir.

Ancak tüm uyarılara rağmen, bu basit tedbirler bile yerine getirilmediğinden ne yazık ki salgının etkileri gün be gün artıyor.

Öncelikle işçinin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülüklerinden bahsedelim.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2019 yılında 9,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'den fazla ülkede bulunan 1.809 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 88.110 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayını, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre; çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür (m. 19). Çalışan kendisine sağlanan kişisel koruyucu donanımı amacına uygun olarak kullanmak ve korumak zorundadır.

İşveren tarafından bakıldığında da, işçiye gerekli koruyucu malzeme temin edilerek zimmet karşılığında teslim edilmelidir. Ancak buna rağmen işveren yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılmaz. Bu kişisel koruyucu donanımın kullanımını da kontrol etmeli, kullanılmasını sağlamalıdır. Aksi halde olası bir iş kazası ya da meslek hastalığında işveren de kusurlu sayılır.

İşveren kişisel koruyucu malzemeleri alırken kalite standartlarının yanı sıra, ergonomi ve konfor koşullarını dikkate almalı, malzemelerin temininde işçinin tercihlerini de göz önünde bulundurmalıdır.

Ancak her ne kadar kişisel koruyucu malzeme temini konusunda işveren tüm yükümlülüklerini en iyi şekilde yerine getirirse, en kaliteli koruyucu donanımı temin ederek işçiye verse de ne yazık ki bazı işçiler bu tür kişisel koruyucu donanımı yine de kullanmaz. Sıkıldığını, bunaldığını söyler, koruyucu donanımın terlettiğini söyler, kişisel koruyucunun işini yavaşlattığını söyler. Aslında çoğu zaman da haklıdır. Kişisel koruyucu donanım konfor şartları oluşturulmadan kullanılırsa ya da yeterli molalarla işçiye nefes alma fırsatı sağlanmazsa işçi kişisel koruyucu donanımı kullanamaz.

Bazı işverenler de iş verimi endişesiyle işçiye kişisel koruyucu malzemeyi zimmetler ama kullanmamasına ses çıkarmaz. Bu tür işverenlerimizin yazımızın bundan sonraki kısımlarını okumasına gerek yoktur!

En uygun kişisel koruyucu donanımın verildiği, bu donanım içinde çalışılabilecek konfor şartlarının oluşturulduğu, yeterli ara dinlenme imkânının tanındığı bir işyerinde çalışan işçi kullanması gerektiği maskeyi kullanmıyorsa işveren ne yapmalıdır? Bu durumda öncelikle bu durumun bir tutanakla kayıt altına alınması gerekir. Tutanak en az iki tanıkla düzenlenmelidir.

Tutanakla kişisel koruyucu donanımı kullanmadığı sabit hale gelen işçinin mutlaka savunmasının alınması gerekir. İşveren aldığı tüm tedbirlere ve iyi niyetine karşı işçinin bu davranışını makul görebileceği bir savunmayla karşı karşıya kalabilir. Bu durumda işverenin gerekli ek tedbirleri alması gerekecektir.

Savunmanın uygun görülmemesi halinde ise işverenin yapacağı işlemler işyerinde yapılan işe göre değişiklik gösterecektir. Konuya ilişkin örneklere geçmeden önce işverenin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin her türlü eğitim ve bilgilendirme yükümlülüğünü yerine getirdiğini varsaydığımızı belirtmek istiyorum.

İlk örneğimiz bir tekstil atölyesinde geçsin. İşçinin maske takmadığı tespit edilmiş ve savunması alınmıştır. İşçi savunmasında bunaldığı için maske takmadığını, bundan sonra daha dikkatli olacağını söylemiştir. Bu durumda işverenin öncelikle işçiyi uyarması, duruma uygun bir disiplin cezası vermesi yerinde olacaktır. İşçinin bu durumu tekrarlaması halinde yine uyarı ve disiplin cezasının yanısıra fiilin tekrarı halinde iş sözleşmesinin iş güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi nedeniyle 4857 sayılı Kanunun 25/2'nci maddesine göre haklı nedenle feshedileceğinin bildirilmesi uygun olacaktır. Bu bildirimden sonra aynı fiilin tekrarı halindeyse iş sözleşmesinin haklı nedenle ve tazminatsız olarak feshedilebileceği kanısındayız.

Ancak önemle belirtelim ki, her tespitten sonra işçinin savunmasının alınması yerinde olacaktır.

Peki, bir tekstil atölyesinde değil de, bir özel hastanede maske takmayan işçi için aynı prosedürü mü uygulayacağız? Kanımızca işçinin bir özel hastanede maske takmaması ve bu durumun tespiti halinde, haklı bir savunması da yoksa, iş sözleşmesi iş güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi haklı nedenle ve tazminatsız olarak feshedilebilecektir.

Görüleceği üzere, işçinin işyerinde maske takmaması halinde işverenin uygulayacağı yaptırımlar işyerinde yapılan işin özelliklerine bağlı olarak değişmektedir. Burada işverene düşen en önemli görev eğitim, denetim ve uyarı olmalıdır. Fesih ise son çaredir.